

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 376/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. K., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2008 doručená sťažnosť MUDr. J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na náhradu škody spôsobenej

nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, ako aj práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008.

Sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť tým, že 12. decembra 2005 podal Okresnému súdu Vranov nad Topľou návrh na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, v ktorom žiadal, aby mu Slovenská republika ako odporca zaplatila 100 000 Sk. Na základe vznesenej námietky zaujatosti sťažovateľom bola vec uznesením krajského súdu sp. zn. 7 NcC/2/2006 z 25. januára 2006 prikázaná Okresnému súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“), na ktorom sa viedlo konanie pod sp. zn. 12 C 38/2006. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 38/2006 z 19. novembra 2007 návrh navrhovateľa zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Proti tomuto rozsudku sťažovateľ 11. januára 2008 podal odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ „je presvedčený o tom, že napadnutým rozhodnutím Krajského súdu v Prešove boli porušené jeho vyššie zmienené práva zaručené Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Uvedené konanie krajského súdu podľa sťažovateľa spôsobilo, že „... pociťoval nemajetkovú ujmu, poníženie, pocit bezmocnosti a beznádeje preto, že za konanie, ktoré je právnym predpisom kvalifikované ako priestupok, neboli voči osobe, ktorá sa tohto konania dopustila, vyvodené dôsledky, ktoré zákon v takýchto prípadoch vyvodit' ukladá“.

Sťažovateľ zastával názor, že jeho základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a právo na rešpektovanie súkromného života a obydlia

podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru bolo porušené, a preto žiadal zrušiť rozhodnutie krajského súdu a vec opätovne prerokovať.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa

- na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa článku 19 ods. 1 a článku 19 ods. 2 Ústavy SR,

- na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa článku 46 ods. 3 Ústavy SR,

- na rešpektovanie súkromného života podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru.

bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Co 17/2008 zo dňa 28. 5. 2008, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Co 17/2008 zo dňa 28. 5. 2008 a vracia vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná judikatúra).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy, práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa voči rozsudku krajského súdu v súlade so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov môžu byť zmenené, prípadne zrušené zásadne len z dôvodov uvedených v Občianskom súdnom poriadku a iba na základe riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré majú účastníci konania k dispozícii v rámci všeobecného súdnictva. Úlohou ústavného súdu však nie je zastupovať alebo alternovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov tejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou.

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže ústavný súd podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu zasiahnuť len vtedy, ak by ich rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (mutatis mutandis I. ÚS 17/01), z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Rozsudok krajského súdu je riadne a náležite odôvodnený. Ústavný súd nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvedené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné, resp. neudržateľné, ktoré by súčasne mali za následok namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozsudkom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Ochrany osobnosti sa môže fyzická osoba domáhať žalobou na všeobecnom súde. Ústavný súd považuje žalobu podľa § 11 Občianskeho zákonníka, o ktorej je príslušný rozhodnúť všeobecný súd, za účinný právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Zo strany sťažovateľa k využitiu uvedeného právneho prostriedku ochrany osobnosti nedošlo. Pretože sťažovateľ sa ochrany svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy nedomáhal na príslušnom orgáne, bolo potrebné jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnuť.

Navyše vo vzťahu k čl. 19 ods. 1 ústavy ústavný súd už vyslovil, že porušenie ním priznaných práv nemôže nastať samotným rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 22/94, I. ÚS 13/01).

Rovnako ústavný súd odmietol aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže v zmysle čl. 8 ods. 2 do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Z obsahu sťažovateľovej sťažnosti je zrejmé, že „v nečinnosti štátneho orgánu v tomto prípade orgánu prejednávajúceho priestupok vidí aj zásah do svojho práva zakotveného v článku 19 ods. 1 , ods. 2 Ústavy SR a v čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd“, pričom namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nebolo splnené „*legitímne očakávanie, že štát prostredníctvom svojich orgánov zabezpečí rešpektovanie a reálne uplatňovanie tohto práva v bežnom živote*“.

Podľa ustanovenia čl. 8 ods. 1 dohovoru, ktoré je v rámci vnútroštátnej ústavnej úpravy obsiahnuté v čl. 19 ods. 2 ústavy, musí štát nielen rešpektovať, ale aj chrániť práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie a poskytnúť jednotlivcovi ochranu pred ľubovoľným zasahovaním orgánov verejnej moci do týchto práv.

Predmetom konania krajského súdu a jeho rozhodnutia bolo uplatnenie nároku sťažovateľa na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktoré svojím obsahom nemohlo spôsobiť porušenie sťažovateľom označeného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a obydlia, a nedá sa vyvodiť ani žiadna spojitosť medzi postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 10 Co 17/2008 z 28. mája 2008 a porušením čl. 8 ods. 1 dohovoru, ktorú sťažovateľ vidí v nečinnosti krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že porušenie práv priznaných v čl. 8 ods. 1 dohovoru nemôže nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc, pričom ustanovenie čl. 8 ods. 1 dohovoru nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zásahom, ale zaručuje len ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (II. ÚS 7/99), čo nie je prípad sťažovateľa.

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že nezistil rozpor v postupe a interpretácii zákona krajským súdom s ústavou a medzinárodným dohovorom, ako ani žiadnu inú možnosť porušenia označených základných práv, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto pri predbežnom prerokovaní ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008